

BVC-förskola vilket samarbete finns?

En nationell enkätundersökning

Nätverket Smittskydd i förskolan
Folkhälsomyndigheten 28 november 2017
Margareta.Blennow@sll.se

Samarbete mellan BVC och förskola

Regelverk?

- År 1978 övergick ansvaret för hälsovården i förskolan från kommunerna till landstingens barnhälsovård och reglerades enligt riktlinjer från Socialstyrelsen.
- Idag finns inte det formella ansvaret för hälsovården i förskolan reglerat i någon författning eller föreskrift.

Frågeställningar

- *Hur ser samarbetet ut mellan din BVC och förskolan?*
- *Hur ser samarbetet ut mellan din förskola och BVC?*

Vem gör undersökningen?

- Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen vid Stockholms universitet (BUV)
- Barnhälsovården i Stockholms läns landsting
- Svenska OMEP, (Organisation Mondiale pour l'Éducation Préscolaire), som är
 - en internationell intresseorganisation för barn 0-8 år och finns i 60 länder
 - ansluten till UNESCO och sammanför olika yrkesgrupper som arbetar för de yngre barnens bästa

Metod

- Webbaserad enkätundersökning till en BHV-ssk per BVC och en person (chef och eller personal per förskola)
- Kommuner valdes genom strategiskt urval
- Urvalet baserat på uppgifter från utbildningsdepartementet så att det representerar 10 olika typer av kommuner med geografisk spridning över landet.
- Alla BVC-er och alla förskolor i området identifierades och kontaktades per mail

Typ av kommuner

- Förortskommun till storstäder
- Förortskommuner till större städer
- Glesbygdskommuner
- Pendlingskommuner
- Varuproducerande kommuner
- Turist och besöksnäringkommuner
- Kommuner i glesbefolkad region
- Större städer
- Storstäder

Valda kommuner = 22

- Arvika
- Bollebygd
- Boxholm
- Falun
- Gotland
- Helsingborg
- Hylte
- Högsby
- Kiruna
- Lekeberg
- Nässjö
- Oxelösund
- Sala
- Sandviken
- Skurup
- Stockholm/Hässelby-Vällingby
- Stockholm/Södermalm
- Stockholm/Älvsjö
- Storfors
- Sölvesborg
- Timrå
- Tyresö
- Vännäs
- Överkalix

Enkäten skickades till....

- Alla BVC-enheter och registrerade förskolor i en kommun (stadsdel i storstäder) fick samma enkät
- Ett svar från varje tillfrågad BVC resp förskola

Enkäten

Underlagen för enkäten hämtades från

- *Vägledning för barnhälsovården (SoS 2014)*
- *Smitta i förskolan (SoS 2008)*
- *Förskolan, Allmänna råd med kommentarer (Skolverket, 2016)*
- *Rikshandboken för barnhälsovård (SKL/Inera www.rikshandboken-bhv.se)*

Enkäten

Består av 39 frågor uppdelade i 6 olika avsnitt med frisvarstext efter varje avsnitt

- Bakgrund
- Allmänna frågor
- Besök
- Möjligt innehåll i samverkan
- Övergång från BVC/förskola till elevhälsa/förskoleklass
- Sammanfattning

Utskick och antal svarande efter två påminnelser

- Utskick till 413 enheter
 - förskolechefer 383 (88%)
 - BVC 50 (12%)
- Antal svarande 195 (47%)
 - förskolor 165 (43%)
 - BVC 26 (52%)
 - Oklar uppgift 4

Vilka svarade?

- Andel från storstadsområde = 61%
- Andel privat drivna
 - förskolor = 40%
 - BVC = 38%

Ålder på de svarande

	Förskola (n=165) %	BVC (n=26) %
< 40 år	7	12
40-49 år	33	38
50-59 år	40	35
60 eller äldre	19	15

Rekommendation för samarbete Hur följs den?

”Personalen på förskolor respektive BVC behöver klara former för samarbete så att man vet vart man skall vända sig i frågor som berör bl.a. sjuka och smittade/smittsamma barn i förskolan.”

(Rikshandboken i barnhälsovård)

Rekommendation för ansvarsfördelning. Hur följs den?

I överenskommelsen mellan förskolan och hälso- och sjukvården bör det entydigt klaras ut vem som har vilket ansvar och vilka uppgifter. Det gäller även kostnader för provtagning och utredning av utbrott av smittsamma sjukdomar på förskolan

(Smitta i förskolan, Socialstyrelsen 2008. Ger praktiska råd och riktlinjer om vad som kan gälla i förskolan)

Finns lokal överenskommelse som reglerar samverkan mellan BVC och förskolan?

	Förskola (n=164) %	BVC (n= 25) %
Ja	14	32
Nej	50	24
Vet ej	36	44

Känner du till namnet på en BHVssk/förskollärare som du kan kontakta?

	Förskola (n=163) %	BVC (n= 26) %
Ja	36	12
Nej	58	73
Vet ej	5	15

Finns namngiven kontaktläkare utsedd för förskolan?

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/9e1024976b9b44c3adc1bf4e95088980/smitta-i-forskolan-en-kunskapsoversikt-2008-126-1.pdf> sid

	Förskola (n=164) %	BVC (n= 26) %
Ja	2	0
Nej	76	58
Vet ej	22	42

Har du kontaktat BVC/förskola någon gång?

	Förskola n= 165 %	BVC n=26 %
Ja, 2016	27	88
Ja, 2012-15	30	42
Ja, före 2012	21	12
Nej	42	4
Vet ej	2	4

Kortfattade resultat på ytterligare frågor om kontakt

Har du kontaktat BVC/förskola

..kring ett barns utveckling? **Nej** F=66%, BVC=4%

..kring akuta problem t.ex. vid infektionsutbrott?

Nej F=63%, BVC=54%

Har du blivit kontaktad av BVC/förskola?

Nej F=27%, BVC=27%

Kommentarer från förskolan om kontakt (54)

	Antal	Andel %
Positiva	12	22
Negativa	38	70
Vet ej	4	7

Kommentarer från förskolan

negativa = 38 (70%)

- *Finns inget samarbete alls*
- *Vi är två isolerade öar*
- *Vi har tidigare (flera liknande kommentarer finns) haft kontinuerlig kontakt men denna har runnit ut i sanden*
- *Nu när jag får frågorna ställda till mig inser jag vilken brist det är att vi inte har någon kontakt*

Kommentarer från förskolan

positiva = 12 (22%)

- *Det finns nätverk med förskolans specialpedagoger och BVC, träffas kontinuerligt*
- *Förskola och BHV inom Region Jönköping har gjort överenskommelse för samverkan*
- *Vi är med i Sudrets förskoleteam där BHV-ssk och en läkare ingår*
- *Vi har gott samarbete m BVC-ssk. Hon kommer en gång om året o vi kan vända oss t henne när vi vill*

Kommentarer från BVC om kontakt (11)

Positiva	3
Negativa	7
Vet ej	1

Kommentarer från BVC negativa = 7 (64%)

- *Rollen som BVC-ssk på förskolan är diffus. Informerat på föräldramöten om sjuka barn*
- *Vi på BVC tar ju inte emot sjuka barn, om det handlar om smittor eller sjuka barn där hänvisas alltid till VC*

Kommentarer från BVC

positiva = 3 (27%)

- *Det ingår ju i arbetsuppgiften på BVC. Det kanske är en lokal överenskommelse. Vi har även uppgift att ordna träffar med förskolecheferna*
- *Inte regelbundna träffar men alltid när det finns behov*
- *Finns ett gott samarbete med kommunala förskolor i vårt område, lite svårare att nå de privata*

19 möjliga ämnen att ta upp vid kontakt anges. Andel (%) mycket viktigt

	% mycket viktigt	
	Förskola	BVC
Rutiner för kontakt angående barn m behov av särskilt stöd	72	73
Barns språk och motorik	41	71
Hygien	48	67
Hemmavaro vid sjukdom	76	67
Hur förhindra smittspridning	72	67

Hur viktigt tycker du det är att prata om....? Andel (%) mycket viktigt

	Förskola	BVC
	% mycket viktigt	
Åtg vid löss, skabb, impetigo	56	50
Beh av enkla skador, sårrengöring		
brännskador	44	33
Risker för ohälsa, olyckor i barns		
fysiska miljö, barnskyddsron	44	29

Hur viktigt tycker du det är att prata om....? Andel (%) mycket viktigt

	Förskola	BVC
	% mycket viktigt	
Riktlinjer för mat	33	38
Riktlinjer för vila	33	21

Ämne du saknar vid kontakt Förskolesvar (n=15)

- Egenvård
- Psykiska hälsan för det lilla barnet
- Information om vilka kontroller det görs på BVC och vad de tittar på
- Rutiner för barn som far illa
- Utvecklingen kring barn o ökad användning av digitala medier, vi känner stor oro
- Likabehandlingsplan och arbetsmiljölagar
- Se barnen i barngrupp, soc samspel, interaktion

Ämne du saknar BVCsvar (n=2)

- Potträning, förstoppning ökar, pottor tagits bort från förskolorna
- Samtal om hur BVC o förskolan kan stötta föräldrar i sin föräldraroll
- Hur arg får man vara, kan vi hjälpa barn att hantera sina känslor
- Vad är rimligt att barn får bestämma
- Vad är föräldrar och andra vuxnas ansvar

Hur viktigt tycker du att samarbete mellan BVC och förskola är?

	Förskola n=160 %	BVC n=26 %
Inte alls viktigt	0 (1 svar)	0
Lite viktigt	12	8
Viktigt	40	27
Mycket viktigt	48	65

Länkar

- **Vägledning för barnhälsovården** (SoS 2014)
<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2014/2014-4-5>
- **Smitta i förskolan** (SoS 2008)
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/9e1024976b9b44c3adc1bf4e95088980/smitta-i-forskolan-enkunskaoversikt-2008-126-1.pdf>
- **Allmänna råd om måluppfyllelse i förskolan** (2017)
<https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publication?xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwtpubext%2Ftrycksak%2FBlob%2Fpdf3749.pdf%3Fk%3D3749>
- **Rikshandboken för barnhälsovård** (SKL/Inera)
www.rikshandboken-bhv.se